

Поетът Евтим Евтимов

# АЗ СЪМ СЕ ПОСВЕТИЛ НА ЕДНА ТЕМА - ЛЮБОВТА, А ТЯ Е ДАР ОТ БОГА

**Д**оживяхме годините на своите бащи и майки, заехме техните места, наследихме заветите и мечтите им. Какво е за теб това време и какво бяха за живота ти твоите родители?

- Колкото да надживяваме годините на своите родители, колкото да остаряваме, ние винаги ще си останем техните деца. Живея на тази земя вече десет години повече от баща ми, но не мога да си представя, че сега съм с десет години по-голям от него. За мене той е големият, който стои над мене, и аз се изкачвам всеки ден към него, но още не мога да го достигна. За майка ми (приеми го и за баща ми) в едно стихотворение съм писал следното преди години:

**Беласица да се покаже само, издигнала високо своя храм, аз виждам твоята икона, мамо, поставена от детството ми там.**

- Първата ти стихосбирка „Будни клепащи“ излезе от печат през 1959 година и направи силно впечатление със своята искрена изповед, каквато ти запази във всичките си следващи книги, и с присъствието на атмосферата на южното градче Петрич. Какво е за теб това родолюбиво българско гнездо и как присъства то в сърцето ти и днес?

- Това родолюбиво гнездо, наречено Петрич, за мене е всичко. То е моята родена люлка, завързана високо под небето, и тя продължава да се люлее между Пирин и Беласица, между Огражден планина и Самуилова крепост. От тука тръгнах по стръмния път на поезията, тука пораснах и където и да отида, някой ден завинаги ще се завърна пак на това място. Тази люлка ще се залюлее от ветровете и ще ме изпрати там, където ми е мястото.

- За мен втората ти стихосбирка бе знакова, защото в нея бяха заложени следващи стихотворения и цели книги. Ще открия само финалния куплет на „Извадка от надпис на камък“, който бе програмно на великолепната ти стихосбирка „Пирински балади“. А от цикъла „Клас, стани“ по-късно се роди цяла стихотворна книга със същото заглавие. Осъзнавал ли си още тогава, че постигаш своя богата творческа палитра, или това е ставало спонтанно, с преживяванията ти?

- „Пирински балади“ преживяха навремето девет издания, на едно от които редактор стана и ти. Радвам се, че помниш тези мои стихове, те са насъщни в моята биография. Ако някога се родя втори път, пак ще пиша за това, за което писах вчера, пиша днес, ще пиша и утре. Това е съдба. И понеже ми напомни за моята стихосбирка „Клас, стани!“, се сетих за едно четиристишие, в което съм се изповядал пред света:

**Аз искам винаги да е така: Когато времето въпрос задава, да вдигне всеки по една ръка, наместо две, които се предават.**

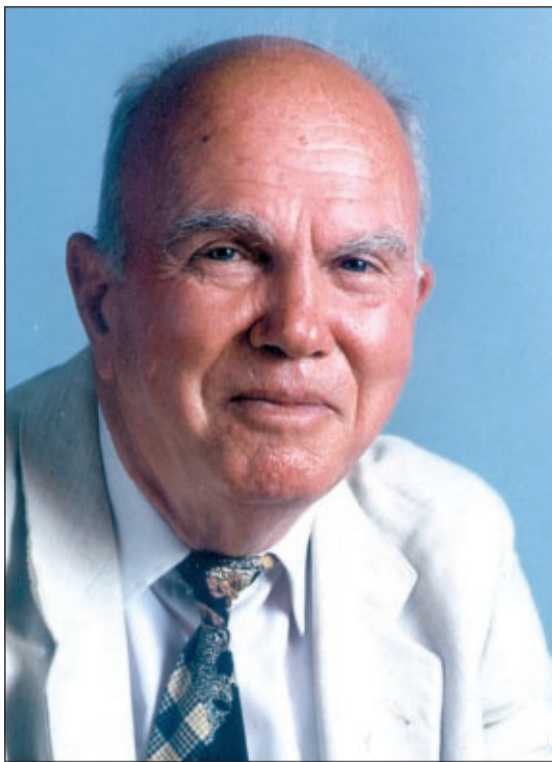
Когато съм писал стихотворения в тоя дух, не съм осъзнавал какво правя, но сега, след години, виждам, че тази моя изповед, направена преди повече от петдесет години, звучи много по-актуално, отколкото тогава. Същото се отнася и за едно друго стихотворение, родено на Самуилова крепост край Петрич:

**Дано спасим душите от измама през този късен и разделен час. Предишната Византия я няма, но има византийци между нас.**

Това стихотворение е публикувано през 1981 г. на миналия век. Беше забелязано от много ценители на поетичното слово, но като че ли това, което казах в него, много повече се отнася за днешното време, отколкото за предишното.

- И в буквалния, и в метафоричния смисъл твоят млад живот премина в люлката под върховете на планините Пирин, Беласица и Огражден. Там проходи като човек и като поет. Там запрехе и бляскавата си пътека на творчеството си, която те отведе до големите ти успехи и признания. Спомен ли е за теб тази люлка, или още е жив оня зашеметяващ поглед на тези планини, за да те съпровожда той и днес по пътищата ти и в твоите сънища?

- Тази поетична люлка, за която ме питаш след толкова години, не може да е просто спомен. На тази люлка, доколкото си спомням, се люлееше и ти, когато лятно време на минали години обикаляхме заедно Пирин планина от единия до другия ѝ край. Откривайки красотата и величието на тази древна планина, ние откривахме и себе



си. Планината не само ни даряваше своите тайни, но и ни омагьосваше със своята хармония. Там узнахме, че еделвайсите се изкачват на недостъпни скали, за да не бъдат стъпкани или омърсени. Тогава си казахме, че ако трябва да премерваме ръста на своите поетически усилия, не трябва да се съизмерваме със себе си, а с величието на Пирин планина.

- Твоето творчество е многобагрено, тематично богато. И все пак в него доминират две теми - патриотичното чувство и обичта. И ако за любовта и днес всеки пише каквото си иска, то патриотизмът почти липсва в съвременната ни литература. Ако това е така, кои са причините според теб?

- При мене, ако добре си забелязал, няма две теми, аз пиша и съм се посветил на една и също тема - на любовта. Любовта към род и родина, любов към природата и човека и, разбира се, обич към любимата жена. Аз мисля, че отговора на този въпрос може да намериш и в своето самородно творчество. Истинският поет пише с любов дори когато е предизвикан да намрази нещо лошо. Патриотизмът в поезията продължава да съществува и сега. За съжаление има критици, които, като чуват думата патриотизъм, да се говори за любов към родината, предпочитат да скрият главите си в пясъка като камилски птици или започват да съскат срещу автори на стихове, посветени на отечеството. За мен те са безродници.

- Ние, верните ти приятели, все казваме, че ти си късметлия човек и творец. Защото осъществяваш заложените у себе си по най-щастливия начин и зае предно място в съвременната българска литература. Какво ти струва в края на краищата всичко това и щастлив ли си наистина?

- Защо да не бъда щастлив? Аз не мога да кажа какво съм дал на поезията, но поезията ми е дала много и аз съм неин дължник. И до ден днешен, както някога, аз си повтарям една древна мисъл: „Не оставяй перото да ръждяса!“ Ако това се случи с един творец, накрая може да ръждяса и живота му.

- Истинските творци казват, че творецът пише цял живот една книга. Вероятно това е книгата на своя живот и в нея присъства самият той. И все пак всеки творец има в библиографията си определени и различни по брой книги. Ти как чувстваш своите различни по жанрове книги, сред които силно доминират стихосбирките ти?

- И аз мисля, че поетът пише цял живот една книга, която попълва от време на време с нови творби.

- И на теб ще задам въпроса, който отправих към Владимир Голев неотдавна. Нали си спомняш, че преди години заедно преминахме през едно от най-трудните места на Пирин планина - „Кончето“, обкрачвайки го като при езда на кон? Кое е най-трудното и най-страшно място в

ЕВТИМ ЕВТИМОВ

## ОТЕЦ ПАИСИЙ ОБИКАЛЯ ОЩЕ

„О неразумний юроде, поради что се Срамиш да се наречеш болгарин!“  
Паисий

Поклонници на чужди етикети, на чужди гербове и имена!  
Винете ни,  
винете ни -  
макар да нямаме вина -  
за обичта към българското знаме,  
към българския слънчев чернозем!  
Родили сме се българи и няма  
рождената си кръв  
да отречем.

О, припомнете си: къде до днеска  
от ризи на обесени мъже  
е шито знаме,  
за да има Левски  
и да умре безсмъртен на въже?

... Затворени зад черните решетки  
на своите кариран палта,  
коя от ваште ризи ще затрепка  
и родно знаме  
ще ни спомни тя?

През тези ясни дни  
и ясни нощи  
не гледайте на нашето със стръв -  
Отец Паисий обикаля още  
и проверява българската кръв!



Матей Шопкин, Петър Андасаров, Евтим Евтимов и Георги Струмски в Рилския манастир (отляво надясно)

живота на човека, като го погледнеш сега от висотата на твоите години?

- Най-трудното и най-страшното е да преминеш през много изпитания и да допуснеш тъкмо когато си съвсем близо до върха, изведнъж да се откажеш и да не стигнеш до него. А е трябвало да направиш само още две-три крачки, но за тях си бил длъжен да намериш сили в себе си. Като съдбата на много полковници: били са толкова близо до генералското звание, но никога не са станали генерали.

Иначе ние с тебе сме минали не само през „Кончето“ преди години, през Вихрен и през почти всички върхове на Пирин, а и през по-тежки изпитания.

(Продължава на стр. 23)

UBV AIG Life

“ОББ- Ей Ай Джи Лайф  
Застрахователно дружество” АД  
Двойно по-спокойни

Централен офис: София 1404, бул. "България" 75,  
тел. +359 2 818 6191, факс +359 2 818 6201